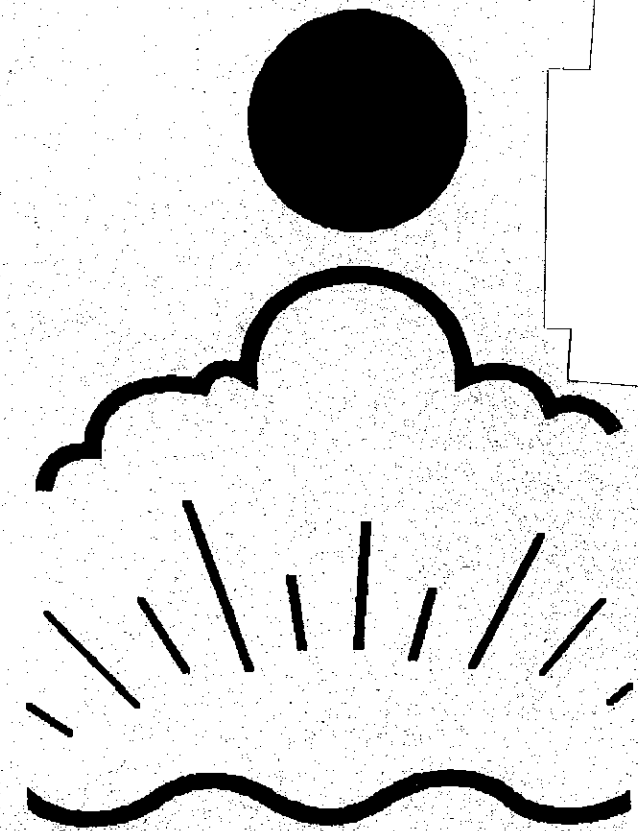

NATUUR-EN MILIEUVERENIGING

DRUNEN – HEUSDEN – VLIJMEN

“NATUURLIJK”

december 2002

HET BESTUUR

NATUUR- EN MILIEUVERENIGING DRUNEN-HEUSDEN-VLIJMEN

POSTBUS 174

5150 AD DRUNEN

Contributie minimaal € 12,- per jaar.

Postbanknr. 5377889 t.n.v. Penningmeester

Natuur- en Milieuvereniging Drunen-Heusden-Vlijmen,
Braillelaan 57, 5252 CW Vlijmen.

SAMENSTELLING BESTUUR

Voorzitter: George Rouhof
Newtonlaan 41
5252 CH Vlijmen (tel. 073 5112022)

Secretaris: Cock de Moel - van Engelen
Dr. Schagmanstraat 7
5151 CH Drunen (tel. 0416 379128)

Penningmeester: Hans Oudenhuijsen
Braillelaan 57
5252 CW Vlijmen (tel. 073-5130404)

Leden: Marita van der Linden - Bötter
Marijnenlaan 14
5251 SC Vlijmen (tel. 073-5117393)

Joost van Balkom
Vermeerplantsoen 145
5151 WS Drunen (tel. 0416-376202)

INHOUDSOPGAVE

1. Het bestuur.	blz. 1
2. Inhoudsopgave.	blz. 2
3. Voorwoord.	blz. 3
4. Programma-overzicht.	blz. 4
5. Mountainbikewedstrijd	blz. 7
6. Brief Natuurmonumenten.	blz. 8
7. Bezwaarschrift Recreatietrein	blz. 9
8. WWW.Milieuhelp.nl	blz. 12
9. Lichthinder/lichtvervuiling.	blz. 13
10. De Tuin.	blz. 16
11. Kerstkadootjes.	blz. 18
12. De vijf vragen aan	blz. 19
13. Raad van State.	blz. 21
14. Adverteerders.	blz. 26

Jaargang 20, december 2002, nr. 4

Redactie:

Wil Maaywee
Leliestraat 11
5151 TP Drunen
tel. 0416-375214
e-mail: wmaaywee@hetnet.nl

Inleveren kopij volgende info voor **1 maart 2003 a.s.** op bovenstaand adres.

VOORWOORD

Dit is al weer de laatste uitgave van Natuurlijk in 2002. Het afgelopen jaar heeft bol gestaan van de vele activiteiten. Het jaar stond in het teken van ons 20-jarig jubileum met tal van leuke activiteiten.

Verder hebben wij dit jaar een informatieavond gehouden voor de college- en raadsleden van de gemeente Heusden. Tijdens deze avond hebben wij het beleidsplan voor het voetlicht gebracht met onze visie voor de komende jaren. Daarnaast hebben wij de contacten met de gemeente op ambtelijke- en bestuurlijk niveau een nieuwe impuls gegeven. Is in samenwerking met de gemeente de jaarlijkse autovrije dag georganiseerd.

Aan Jan Floris hebben wij de 'Wijze Uil' uitgereikt voor zijn bijdrage aan natuur en milieu. In samenwerking met de basisscholen is er een zwerfvuildag georganiseerd. Ook zijn er weer vele wandelingen georganiseerd en zijn belangrijke landschapselementen onderhouden.

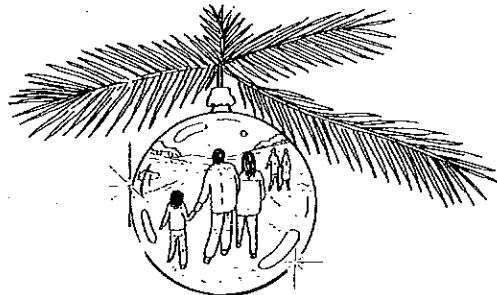
Dit jaar zijn in het kader van het beleidsplan de werkgroepen Ruimtelijke Ordening en Inventarisatie Natuurwaarden van start gegaan.

Vermeldenswaardig is ook dat mede door onze inzet de gemeente Heusden vergunning heeft geweigerd aan de Duinexpress in het Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen. Wij zijn nog bezig om dit ook binnen de gemeente Loon op Zand te voorkomen.

Daarnaast heeft Ad Kuijpers vanwege drukke werkzaamheden zijn bestuursactiviteiten neergelegd. Zelf blijft Ad op de achtergrond beschikbaar voor de vereniging en blijft contacten onderhouden met Natuurmonumenten en het Nationaal Park. Wij danken Ad voor zijn geweldige bijdrage die hij tot nu toe heeft geleverd voor onze vereniging.

Dit jaar hebben wij afscheid moeten nemen van Jan de Moel. Wij zullen zijn belangrijke bijdrage voor onze vereniging moeten missen.

Uiteraard is een dankwoord op zijn plaats voor allen die vrijwillig een bijdrage hebben geleverd aan de doelstellingen van onze vereniging. Rest mij nog een ieder prettige feestdagen toe te wensen en een gezond 2003.

PROGRAMMA OVERZICHT

PROGRAMMA OVERZICHT 2002

Traditionele kerstwandeling

datum : **2de kerstdag, donderdag 26 december**
locatie : Drunense Duinen
aanvang : **11.00 uur**
duur : ongeveer 2 uur
vertrekpunt : café De Drie Linden,
Giersbergen
gids : Ad Kuijpers
thema : "lekker even uitwaaien en
bijpraten"

De kerstwandeling is bedoeld voor onze leden en hun huisgenoten, vrienden, familie etc. Van deze wandeling wordt geen aankondiging gedaan in de lokale pers. We vinden het uiteraard erg gezellig als u er ook bij bent. Vorig jaar was het een schitterende wandeling met echt kerstweer, er lag een dun laagje sneeuw! Denkt u er aan stevige wandelschoenen aan te trekken.

PROGRAMMA-OVERZICHT 2003

LEDENVERGADERINGEN

De ledenvergaderingen worden gehouden in het d'Oultremontcollege, Dillenburgstraat 46, Drunen: hoofdingang, grote vergaderruimte, begane grond. Tijdens de ledenvergaderingen wordt u op de hoogte gebracht van de actuele zaken die binnen uw vereniging spelen. Uiteraard kunt u ook aandacht vragen voor zaken die u belangrijk vindt. Koffie en thee staan k'aar.

aanvangstijd: 19.30 uur

Rond 21.45 uur worden deze vergaderingen meestal afgesloten. Komt u ook ?

data: maandag : 13 januari
maandag : 14 april jaarvergadering
maandag : 23 juni
maandag : 13 oktober

BESTUURSVERGADERINGEN

De bestuursvergaderingen worden, indien mogelijk gehouden op de 1ste maandag van de maand. Heeft u een bepaald onderwerp dat u graag behandeld zou zien worden in een bestuursvergadering dan kunt u hierover contact opnemen met onze secretaris, Cock de Moel of met een van de andere bestuursleden. De telefoonnummers vindt u voor in Natuurlijk.

data t/m juli 2003

maandag: 6 januari, 3 februari, 10 maart, 7 april, 12 mei, 2 juni en 7 juli

KOPIJ VOOR NATUURLIJK

De uiterste datum voor het inleveren van kopij voor de volgende Natuurlijk is 1 maart: verschijningsdatum 15 maart Heeft u een stuk tekst op het gebied van natuur en/of milieu dat ook interessant is voor de lezer van Natuurlijk geef het ons dan door. U kunt uw kopij mailen naar Wil Maaywee: wmaaywee@hetnet.nl (Word, A4-formaat, lettertype arial, lettergrootte 14) of inleveren bij Wil, Leliestraat 11, 5151 TP Drunen

LANDSCHAPSBEHEER

Data: 11 januari
1 februari
1 maart
5 april

Plaats: samenkomst Natuurpark om 9.00 uur.

Landschapsbeheer

Wat een storm! Het waren vooral de grote exemplaren, die het moesten ontgelden. Dikke eiken met nog veel blad konden de harde wind niet weerstaan. In ons eigen gebied de Eendenkooi aan de Duinweg waren een flink aantal prachtige grote eiken omgegaan. Toch was hier de schade niet zo groot als in het gebied van de Baardwijkse Overlaat. Hier had de storm een ware slachting aangericht onder de larixen en de dennen. Het bos is als een dominostelling omgegaan. Bomen lagen soms 5 hoog over elkaar heen gestapeld. Een geweldige ravage! Het hele centrale gedeelte van het bosgebied van de Nieuwe Wiel ligt plat. Er liggen kluiten zo hoog als de tweede verdieping van een huis. De bovenlaag met wortels was geschild van het witte zand. Bomen met kluit liggen horizontaal en groeien waarschijnlijk gewoon weer door.

Op 2 november jl. was er het maandelijks landschapsbeheer. Het sprak voor zich dat we deze zaterdagmorgen ons programma enigszins moesten omgooien. Bomen, die op scherp stonden en over de Kanaalweg dreigden te vallen, moesten worden geveld. Het pad langs de zomerkade was meerdere keren geheel versperd. Dus dat is deze zaterdagmorgen ook schoon gemaakt. Opvallend was dat grote eiken, die plat lagen, verticaal veerden nadat de top eruit was gezaagd. Deze eiken zullen hoogstwaarschijnlijk gewoon doorgroeien.

Zaterdag 7 december staat er iets heel anders op het programma. De meidoornhaag langs de Kanaalweg is in het voorjaar tijdens de bloei een lust voor het oog en ook in de herfst wanneer de haag vol zit met besetende vogels valt er veel te genieten. Echter door lichtgebrek en achterstallig onderhoud gaat de haag snel achteruit. Hij wordt te breed, gaat van onder dood en dreigt gedeeltelijk om te vallen omdat hij topzwaar wordt. Willen we de haag behouden, dan moet er gewerkt worden. Hij zal op 1 meter moeten worden afgezet. Fons en Jan (Natuurmonumenten) hebben inmiddels al 50 meter afgezet. Het resterend gedeelte komt 7 december aan de beurt.

In januari is nog niet bekend wat we gaan doen. De Amerikaanse vogelkers is in het gebied goed onder controle, het natuurpark is gemaaid en het maaisel ligt op een grote hoop te verteren. Bij dat verteren komt veel warmte vrij. Iets waar verschillende dieren gebruik van maken om op een aangename wijze de winter door te komen. De poelen in het natuurpark zijn schoongemaakt, zodat vroeg in het voorjaar de zon het water kan opwarmen. Kikkers en salamanders kunnen in dit voorverwarmde water hun eitjes kwijt.

In het gebied van de Eendenkooi is de sloot voor de jaarlijkse schouw schoongemaakt en zijn de bomen die door de omheining waren gevallen opgeruimd. Wat hier nog wel op het programma staat zijn de knotwilgen bij Albert van de Wiel. In ieder geval komen de werkers van het landschapsbeheer altijd eerst om 9.00 uur samen bij het natuurpark. Elders in dit boekje staan de precieze data en tijden. Tijd en zin in een stuk actieve lichaamsbeweging? We kunnen altijd hulp gebruiken. Materiaal en koffie zijn aanwezig. Vragen? 376202 Joost van Balkom

---

MOUNTAINBIKEWEDSTRIJD

Mountainbikewedstrijd 2003

Is het u ook opgevallen? Nee, Welnu, er heeft onlangs een artikel in het Brabants Dagblad gestaan waarin de gemeente Heusden zich openlijk heeft uitgesproken tegen het gebruik van de Heidijk als onderdeel van de Mountainbikewedstrijd komend jaar met Pasen. Eindelijk duidelijkheid voor de burgers. De reden van het artikel was tweeledig. Enerzijds is de wielervereniging nu in een vroeg stadium geïnformeerd en kunnen zij naar alternatieven zoeken en anderzijds heeft de gemeente aangegeven op de desbetreffende wedstrijd er op toe te zien dat een en ander volgens afspraak verloopt. Dus er zal worden gehandhaafd. De Natuur- en Milieuvereniging vindt het een goede zaak dat een standpunt dat al jaren geleden door de gemeente Heusden werd ingenomen, nu eens duidelijk wordt geventileerd.

Het is aardig om te constateren dat al het overleg met de gemeente Heusden eindelijk zijn vruchten begint af te werpen. We hopen dat dit nog maar het begin is van de positieve wisselwerking.

BRIEF NATUURMONUMENTEN

Antwoord op onze brief aan de Vereniging Natuurmonumenten

Geacht Bestuur

In antwoord op uw brief d.d. 3 september 2002 bieden wij u op de eerste plaats onze excuses aan voor de late reactie. Echter rond de datum van uw schrijven zijn er op personeelsgebied wijzigingen opgetreden. Eind augustus ben ik benoemd tot inspecteur Noord-Brabant en Limburg. Voor die tijd was ik inspecteur in Zuid-Holland en Zeeland. Daarnaast gaf de heer L. Querelle in deze periode te kennen als beheerder van de beheereenheid Midden-Brabant te willen stoppen. Voorlopig wordt zijn functie waargenomen door de heer C. Segers, tevens beheerder van de beheereenheid Oost-Brabant.

Wij beiden worden nu geconfronteerd met een situatie, waarin al besluiten zijn genomen en waar reeds overleg is gevoerd over de voor u bekende ontwikkelingen. Afspraken die door de Vereniging Natuurmonumenten in het verleden zijn gemaakt dienen wij ook zoveel als mogelijk te respecteren. Overigens zijn ook wij (inspecteur en beheerder) van mening, dat het rijden met een Recreatietrein niet past binnen de doelstelling van de LLD. De gemeente Heusden heeft de ontheffingsaanvraag van Brouwers, om van de Rustende Jager naar Giersbergen te rijden, afgewezen. Wij kunnen dan ook akkoord gaan met dit besluit.

Voor wat betreft de gemeente Loon op Zand ligt de zaak moeilijker, omdat Loon op Zand reeds een ontheffing heeft afgegeven en de trein alleen over openbare zandwegen (in beheer en onderhoud dij de gemeente LoZ) rijdt. Komend jaar zullen wij de bewegingen van de trein nauwlettend volgen en de geplande evaluatie over een jaar aangrijpen om deze zaak nog eens kritisch te bekijken. Het moge duidelijk zijn, dat wij op zijn zachtst gesproken, niet gelukkig zijn met de gevolgde procedure in het verleden. Gelet op de gevoeligheid en de mogelijke juridische consequenties zijn wij genoodzaakt ons behoedzaam op te stellen, hopelijk heeft u hier begrip voor.

Het geschonden vertrouwen in onze Vereniging hopen wij in de nieuwe setting weer te herstellen en wij spreken dan ook de hoop uit dat er in de toekomst weer een open dialoog met uw Vereniging mogelijk is.

Hoogachtend

Ir. G.M. van der Slikke
Inspecteur Noord-Brabant en Limburg

BEZWAARSCHRIFT RECREATITREIN

De Natuur- en Milieuvereniging Drunen Heusden Vlijmen is verheugd te constateren, dat de Vereniging Natuurmonumenten inmiddels ook een duidelijk standpunt tegen de komst van Recreatietrein heeft ingenomen. Het was wel op het nippertje!

Hierna volgt het onlangs ingediende bezwaarschrift bij de gemeente Loon op Zand tegen het verlenen van een ontheffing voor het rijden met de Recreatietrein door Nationaal Park Loonse en Drunense Duinen.

Drunen, 22 november 2002

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Loon op Zand
Postbus 7
5170 AA Kaatsheuvel

Onderwerp: Bezwaar ontheffing wegtrein

Geacht college,

Hierbij tekent de Natuur- en Milieuvereniging Drunen Heusden Vlijmen bezwaar aan tegen het verlenen van ontheffing aan Arbeid Adelt, Galgeneind 6, De Moer voor het rijden met een wegtrein volgens een vastgestelde route door Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen zoals gepubliceerd in "het Weekjournaal" van donderdag 17 oktober 2002.

De motivatie van het bezwaar is de volgende:

Het feit dat de ontheffing hier een route betreft van de wegtrein welke dwars door het Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen loopt, een status die vrij recent werd verleend en waartoe in het verleden een aanzet is gegeven door het Ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Visserij met als doel het behoud en waar mogelijk versterking van bijzondere natuurwaarden (flora & fauna). De Natuur- en Milieuvereniging Drunen Heusden Vlijmen is van mening dat het Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen gezien moet worden als een eenheid, waarbinnen geen ontwikkelingen mogen plaatsvinden die in strijd zijn met de doelstellingen van het Nationaal Park zoals verwoord in het Beheers- en Inrichtingsplan (BIP). De wegtrein is naar onze mening niet inpasbaar binnen het BIP.

Er wordt aan een aantal zaken voorbijgegaan zoals:

- * Ecologische, landschappelijke en cultuurhistorische waarden door verstoring en aantasting ervan,

- * Effecten op kwetsbare gebieden en kwetsbare soorten.
- * Effecten op stille- en rustgebieden.
- * Milieueffecten (geluid, stof, stank, diesel, zwerfvuul).
- * De draagkracht van de natuur.
- * Planologische aspecten (verharden van zandwegen).
- * Effecten voor ander recreatief verkeer (fietsers, voetgangers, ruiters en aangespannen paarden), zoals door verkeers-, stof-, stankhinder, veiligheid en lawaai.
- * De verkeersaantrekkende werking.
- * Handhaving en toezicht op het ontoegankelijk houden voor gemotoriseerd verkeer.
- * De meerwaarde van de trein voor de doelgroep gehandicapten en de behoefte aan zo'n trein.
- * Alternatieven om in de behoeften voor de doelgroep gehandicapten te voorzien.
- * De toekomstverwachtingen en de effecten.

Bovendien zal de wegtrein gaan rijden door gebieden die zijn aangemeld in het kader van de Habitatrictlijn, aangewezen zijn als stiltegebied of met nu nog een extensieve recreatiedruk, dan wel waar uitsluitend wandelen, fietsen of paardrijden is toegestaan. In het kader van de Habitatrictlijn dient een bevoegd gezag een integrale beoordeling te maken voor alle plannen, projecten, ontwikkelingen en andere handelingen in en rond deze gebieden, die effecten op de instandhoudingdoelstellingen kunnen hebben.

De visie, dat de wegtrein een meerwaarde zou hebben op het gebied van voorlichting en educatie wordt door onze vereniging niet gedeeld. Indien de trein gaat rijden schept dit een precedent werking waardoor handhaving op het weren van gemotoriseerd verkeer door het daartoe bevoegd gezag bemoeilijkt wordt, wordt de natuurbeleving van andere gebruikers verstoord of kan zelfs de veiligheid van andere gebruikers in het geding komen. De Natuur- en Milieuvereniging Drunen Heusden Vlijmen heeft in het verleden in gesprekken met de beheerder van het Nationaal Park (Vereniging Natuurmonumenten) aangegeven wat de mogelijke alternatieven zouden kunnen zijn om de doelgroep gehandicapten extra mogelijkheden te geven om van het Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen te kunnen genieten.

De gemeente Heusden heeft onlangs vergunning geweigerd op grond van volgens wethouder Groenestein de volgende overwegingen: "Ten eerste is het niet goed voor de natuur en het gaat hier wél om een Nationaal Park met bijzondere natuurwaarden.

Ten tweede kwam voor ons de verkeersveiligheid in het geding".
Het beleid van de gemeente Heusden is er in het belang van Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen op gericht om openbare wegen zoveel mogelijk aan de openbaarheid te onttrekken of af te sluiten voor gemotoriseerd verkeer.

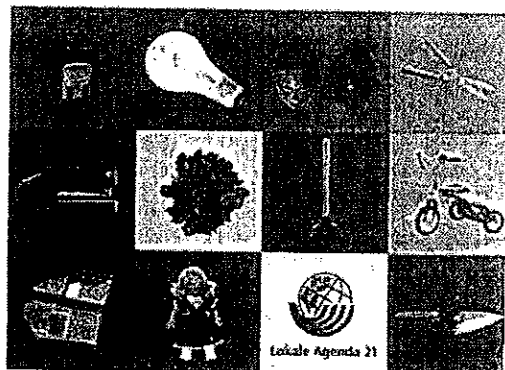
De Natuur- en Milieuvereniging Drunen Heusden Vlijmen vindt het van belang dat het Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen als een eenheid wordt gezien, dat het behoud en versterking van natuurwaarden prioriteit moet krijgen en dat recreatieve ontwikkelingen zoals deze gewerd moeten worden omdat derhalve voldoende alternatieven reeds beschikbaar zijn en/of in de toekomst beschikbaar komen. Wij verzoeken u om rekening houdend met onze overwegingen het besluit aan te passen.

Hoogachtend,
Namens de natuur- en milieuvereniging Drunen, Heusden en Vlijmen

G. Rouhof, voorzitter

C. de Moel- van Engelen, secretaris

Groene Producten Gids voor de Meierij

WWW.MILIEUHULP.NL

OMGEVING OP HET SPEL? www.milieuhulp.nl

VOOR EEN PRAKTISCHE ANTWOORD OP UW VRAGEN

De 12 provinciale Milieufederaties, Stichting Natuur en Milieu en Milieudefensie hebben een website ontworpen, om u, als burger te helpen bij het beschermen van uw omgeving. De site informeert, geeft tips en juridische handvatten om overlast in uw omgeving aan te pakken. De site is vanaf 6 november jl. on line.

Hieronder volgt een samenvatting van de folder die bij deze website is uitgegeven.

Heeft u dat wel eens? U wordt geconfronteerd met lawaai, stank of schadelijke stoffen van een bedrijf. Het laatste stukje groen dat verdwijnt door nieuwbouw. Of dat kostbare bomen ineens gekapt dreigen te worden? Van die dingen waarvan u denkt: mag dit eigenlijk wel?

De website www.milieuhulp.nl is uw hulp voor:

- informatie over belangrijke wetten, regels en besluiten
- mogelijkheden om bezwaar te maken
- voorbeeldbrieven voor bezwaar en beroep
- tips om ook via andere wegen uw doel te bereiken
- discussies over problemen met wetten, regels en procedures
- links voor meer informatie

De website geeft u een praktisch antwoord op b.v. onderstaande vragen:

- kappen van bomen en verdwijnen natuur? (klik op natuur)
- watervervuiling? (klik op water)
- ongewenste uitbreiding bedrijventerrein, nieuwbouwwijk of recreatiepark? (klik op ruimte)
- stankoverlast en zorg over gebruik bestrijdingsmiddelen? (klik op landbouw)
- last van geluid, stank of stof van een bedrijf in de buurt? (klik op bedrijven)
- hinder van verkeer? (klik op verkeer)
- zijn er regels om u en natuur en milieu te beschermen? (klik op algemene juridische zaken)

onderwerpen van de site: algemeen, natuur, water, ruimte, landbouw, bedrijven, verkeer en luchtvaart

Natuurlijk kunt u ook altijd contact opnemen met een van de bestuursleden als u een antwoord zoekt op een van bovenstaande vragen.

LICHTHINDER

Zonder het te beseffen wordt Nederland meer en meer verlicht, vaak op een nutteloze manier. "Duisternis moet in het rijtje van rust en stilte worden opgenomen en licht moet worden gezien als potentiële vervuiler van de lucht".

In het Milieudefensie Magazine van november 2002 stond weer een artikel over lichtvervuiling. De kop van dit artikel luidt, Licht als vervuiler, de blinde vlek. Grotendeels was het een interview met Wim Schmidt, voorzitter van het Platform Lichthinder. Omdat wij als natuur- en milieuvereniging ons ook ernstig zorgen maken over de lichtvervuiling in onze gemeente, met name van de assimilatieverlichting in de glastuinbouw, de verlichting van sportparken, tuinverlichting etc. vindt u hieronder enige informatie over dit onderwerp. Ook enkele tips over tuinverlichting.

Het **Platform Lichthinder** is in juni 2002 opgericht en heeft als doelstelling het vergroten van de bewustwording van duisternisbescherming en het realiseren van specifieke wetgeving rond lichthinder. Het platform is een stichting en is de officiële, Nederlandse tak van de International Dark-Sky Association.

Uitgangspunten:

Het Platform Lichthinder staat voor het behoud van duisternis als een kwaliteit van onze leefomgeving. De nacht wordt door de grote toename van openbare- en privé-verlichting steeds verder teruggedrongen. Duisternis is een oer kwaliteit, vergelijkbaar met waarden als rust en stilte. Nederland is één van de meest lichtvervuilde gebieden ter wereld en deze vervuiling groeit met meer dan 5% per jaar. Het Platform Lichthinder vindt deze ontwikkeling ongewenst en stelt deze ter discussie.

Een groeiende groep Nederlanders vindt de vervaging van de grens tussen dag en nacht een slechte zaak. Naast de kwaliteit van onze leefomgeving, heeft duisternis echter met meer zaken te maken:

- Door de steeds verdere verlichting van de nacht verdwijnt het zicht op de sterren. Dit heeft gevolgen voor astronomisch werk, in het bijzonder voor de amateur-sterrenkunde.
- Overmatige of slecht afgestelde verlichting kan voor hinder zorgen. Voorbeelden van visuele vervuiling zijn: kasverlichting, discobeams, lichtreclame en sportterreinverlichting.
- Naast een inbreuk op de leefomgeving, kan sommige verlichting leiden tot een verstoring van het dag-nacht-ritme. De mens heeft de duisternis nodig om zich te kunnen verzekeren van een goede nachtrust.

LICHTVERVUILING

Een donkere nacht heeft voor veel mensen een belangrijke compensatiewaarde in de hectische maatschappij.

- Verlichting kan bij dieren en planten zorgen voor een verstoring van het leefmilieu. De biologische klok raakt in de war, waardoor mechanismen als broedperiode en paartijd veranderen. Door versnippering kan zelfs een heel ecosysteem worden verstoord.
- Er wordt op grote schaal geld en energie verspild door inefficiënte verlichting.

Doelen:

- Vergroting van de bewustwording van duisternisbescherming.
- Opname van het thema duisternis als onderdeel van de maatschappelijke oer kwaliteiten zoals rust en stilte.
- Totstandkoming van specifieke wetgeving rond lichthinder (o.a. het verplicht afschermen van de bovenkant van kassen, een verbod op reclame- of decoratieverlichting na middernacht en uitbreiding van het "nee-tenzij"-beleid van Rijkswaterstaat inzake snelwegverlichting).
- Instelling van donkerterregebieden.

Algemene verlichtingsprincipes:

- Verlicht alleen wat nodig is
- Verlicht alleen wanneer het nodig is
- Vermijd licht dat direct omhoog straalt
- Voorkom direct zicht op lampen

Tot zo ver het Platform Lichthinder. Meer informatie over dit Platform is te vinden op hun website WWW.Lichtvervuiling.nl/platformlichthinder.

Assimilatiebelichting glastuinbouw:

Vanaf 1 mei jl. is het verboden om tussen 1 september en 1 mei assimilatiebelichting toe te passen tussen 20.00 uur en 24.00 uur zonder bovenafscherming. Dit is de zogenaamde donkerperiode. Voor deze datum konden gemeenten, in een nadere eis, toestemming geven om wel assimilatieverlichting te gebruiken tussen 20.00 uur en 24.00 uur in deze periode gedurende 10 aaneengesloten weken. Brabant Plant BV in Haarsteeg/Vlijmen had b.v. zo'n ontheffing van de gemeente gekregen. Gelukkig mogen gemeenten nu geen ontheffing meer verlenen voor deze periode. Het blijft toegestaan voor 20.00 uur en na 24.00 uur assimilatiebelichting te gebruiken zonder bovenafscherming. Uiteraard vinden wij dat het tijd wordt dat het helemaal verboden wordt assimilatieverlichting toe te passen zonder bovenafscherming. Technisch is dit al lang mogelijk. Ook voor 20.00 uur en na 24.00 uur hoort het nu donker te zijn. Bij ons is er sprake van een klaarlichte nacht i.p.v. een stikdonkere nacht in de herfst en winter

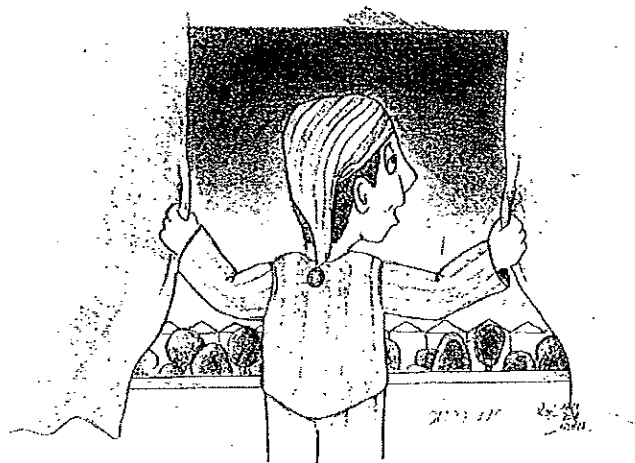
Bij bewolkt weer kun je bij ons op straat, midden in de nacht een boek lezen of een partijtje badmintonnen. Dat dit ook negatieve gevolgen heeft op de dieren in dit gebied laat zich raden.

Tuinverlichting:

Een veel voorkomende lichtergernis is de tuinverlichting van de burens. een aantal tips:

- scherm felle lampen goed af
- richt altijd naar beneden
- gebruik een niet te hoog wattage
- oranje of geel licht is 'vriendelijker' dan wit licht
- spaarlampen zijn nog steeds nuttig evenals lampen op zonne-energie
- bewegingsdetectoren zorgen ervoor dat lampen alleen branden wanneer het nodig is.

Marian van der Linden

DE TUIN

biologische groenten direkt van het land

Een abonnement op een groentenpakket, dat is lekker!

Wat denkt u van knolselderij met appel en kaas uit de oven?

"Snijdt de knolselderij in plakken en kook deze 5 minuten. Leg op de plakken schijven appel en een plak kaas en gratineer dit in de oven".

Dit eenvoudige maar lekkere recept komt uit een van de nieuwsbrieven die wekelijks bij de groentenpakketten van de Tuin zitten.

De Tuin is een kleine tuinderij, gevestigd in Helvoirt.

Geen economische motieven, maar aandacht voor natuur en leefomgeving deed Robert Strikkers besluiten om een biologisch tuinbouwbedrijf te beginnen. Samen met zijn vrouw Carien Martens runt Robert de Tuin. "Het is de meest duurzame manier om landbouw te bedrijven, zowel voor de grond als voor de mensen die erin werkzaam zijn," vertelt Robert Strikkers. Biologische groenten worden niet bespoten met chemische bestrijdingsmiddelen en er wordt ook geen kunstmest gebruikt. De groenten krijgen de tijd om te groeien en dat proef je ook. De teelt van biologische groenten is arbeidsintensief. Het stuk land waarop Robert zijn gewassen verbouwd is 1,4 ha groot en telt zo'n 30 tot 35 teelten. "Het telen is niet industriematig, maar in menselijke proporties", benadrukt hij.

Vanzelfsprekend heeft ook Robert wel eens te maken met ziektes van zijn gewassen of met extreme weersomstandigheden. Oogsten willen soms mislukken door schimmelziekten of door een teveel aan luizen, slakken of rupsen. Tegen rupsen zijn natuurlijke bacteriepreparaten toegestaan, die incidenteel ingezet worden. Maar ook door iets ruimer te planten, zodat de wind door de gewassen kan waaien, kunnen schimmelziekten teruggedrongen worden. Door bijvoorbeeld je land te omzomen met bloemen en bloeiende planten, kun je ervoor zorgen dat er aantrekkingskracht is voor de natuurlijke vijanden zoals lieveheersbeestjes of sluipwespen. Roberts vertrouwen in de natuur is ongeschonden. De herstellkracht van Moeder Aarde is erg groot, dat ondervindt hij elke dag.

De groentenpakketten die de Tuin wekelijks samenstelt bevatten groenten van het seizoen. Buitenlandse groenten, met hun lange transporten, zult u weinig in de pakketten aantreffen. De pakketten worden in de omgeving van de Tuin afgezet, dus via een zo kort mogelijke weg. Rechtstreeks van het land naar de klant, die zijn groentenpakket bij een verdeeladres ophaalt op een vaste dag. Dit komt de voedingswaarde en het uiterlijk van de groenten ten goede. "Verser kan eigenlijk niet", vindt Robert Strikkers.

U kunt pakketten van verschillende grootte bestellen: variërend in prijs van 5.75 Euro tot 11.40 Euro per week.

Iedere klant kan vijf groentes aangegeven die men niet in het pakket wil. Het pakket kan aangevuld worden met producten die men elke week vast wil ontvangen.

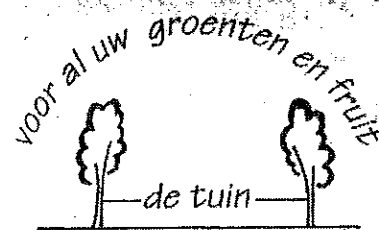
Nieuw is het Speciaal pakket, dat bestaat uit drie hoofdgroenten en twee bijgroenten. Bedoeld voor degenen die wat minder vaak zelf koken of zelf willen aanvullen.

Naast dit alles kan de Tuin ook aardappel- en fruitabonnementen leveren. Het fruit en de aardappelen komen van andere biologische bedrijven. De Tuin levert o.a. in Waalwijk, Drunen, Vlijmen, Den Bosch, Loon op Zand en Kaatsheuvel. Het is mogelijk om een proefabonnement van een maand te nemen.

Wilt u er meer over weten, of u opgeven voor een abonnement, bel dan voor informatie met Robert Strikkers en Carien Martens:
013 5110652

*een abonnement
op
groenten en fruit
mét.....*

inhoud

KERSTKADOOTJES

Zoekt u nog een kadootje voor de Kerst, of zomaar ?

Van aankleedkussen tot zwavelzuur...

Je kan het zo gek niet bedenken of het staat in de

Groene Producten Gids voor de Meierij.

Dit handzame boekje is onlangs uitgegeven door de Lokale Agenda 21 in 's-Hertogenbosch.

De Meierij is grofweg gezegd het gebied tussen de steden Waalwijk – 's-Hertogenbosch – Eindhoven – Tilburg.

Van waterloos toilet tot de Scheeken...

Het gidsje bestaat uit 16 hoofdstukken. Naast vele nuttige adressen in de Meierij, vindt u uitgebreide achtergrondinformatie over bijvoorbeeld keurmerken, ecotoerisme, duurzaam bouwen, maatregelen om energie en water te besparen, biologisch voedsel, tweedehands artikelen.

Van huidaandoeningen tot regenpijppuist...

In onze gemeente is het boekje te koop bij delicatessenzaak van Herpt en boekhandel Sikkers beide te vinden in de Grotestraat in Drunen, bij aardbeienkweker van Hulten in Drunen, bij de geitenkaasboerderij Apollonia en de kampeerboerderij 't Ven, beide aan de Vendreef in Vlijmen

Van pijnigen tot kakkerlakken...

Het boekje kost slechts **2.50 Euro**, de verkoopprijs is zo laag omdat het tot stand is gekomen met subsidies van diverse gemeenten in de Meierij. Een leerzaam en informatief gidsje, zeker de moeite van het kopen waard.

DE VIJF VRAGEN AAN TITUS DRIJKONINGEN

---

1. Vertel iets over jezelf.

Ik ben 48 jaar; getrouwd en we hebben drie kinderen van 19, 17 en bijna 14. Ik werk bij de gemeente Waalwijk als senior beleidsmedewerker milieu- en bouwzaken in het oude gemeentehuis van Sprang-Capelle, waardoor ik iedere dag 8 km heen en 8 km terug kan fietsen. De afstand zou van mij groter mogen zijn, zodat ik wat meer beweging zou hebben (ik ben nu ook weer niet zo fanatiek dat ik dagelijks een omweg maak).

Uit het voorgaande blijkt, ik fiets graag.

Mijn vrouw maakt dagelijks een grote wandeling met de hond.

Dit verschil in belangstelling zorgt ervoor, dat als wij gaan fietsen, zij hijgend achter mij aan trapt en als we wandelen ik amechtig achter haar aan hol. Toch (of misschien dankzij) hebben wij een zeer gelukkig huwelijk.

Ik heb het geluk dat ik werk heb, dat aansluit bij mijn interesse. Het is meer dan alleen een bezigheid om geld binnen te brengen, maar geeft mij ook het gevoel dat ik een heel kleine bijdrage kan leveren aan datgene wat belangrijk is voor onze samenleving.

In de vakanties kamperen (met een tent dus) wij en wandelen we in de bergen. Ik vind het heerlijk om buiten te zijn, zomaar wat door de natuur te dwalen, maar deze belangstelling heb ik nooit kunnen richten op het verkrijgen van meer kennis over planten of dieren. Ik ben altijd met enige afgunst blijven kijken naar mensen die veel feitelijke kennis bezitten over de natuur.

2. Wanneer is je interesse voor natuur en milieu ontstaan?

In de vierde klas middelbare school heb ik 'Dode lente' (Silent Spring) van Rachel Carson gelezen. Dat ik dit boek ging lezen moet een reden hebben gehad, er moet met andere woorden toch al een sluimerende belangstelling aanwezig zijn geweest. Die kan ik me echter niet meer herinneren. Wat ik me wel herinner is, dat ik me door dit boek scherp bewust werd van de gevolgen, die de manier waarop wij ons leven inrichten, kan hebben voor onze leefomgeving.

Het was overigens ook de tijdgeest, korte tijd later kwam de Club van Rome met zijn rapport 'Grenzen aan de groei' etc. Ik ben in ieder geval ook meegetrokken door deze aandacht voor het milieu.

3. Stel: je mag € 45.000,- besteden aan een natuur- of milieuproject in de gemeente Heusden. Wat zou je doen?

Ik zou een doel kiezen dat samenhangt met wat een beetje een fixatie van mij is. Het is mijn overtuiging dat wij met de wijze waarop wij met energie omgaan een groot probleem aan het creëren zijn. In zeer korte tijd verkwist een klein deel van de wereldbevolking de wereldvoorraden fossiele brandstoffen. En of het nu over 50, 100 of 200 jaar is, het raakt eens op.

We zullen dus een keer op een totaal andere energiehuishouding moeten overstappen.

Daar komt bij, dat deze verkwisting van fossiele brandstoffen een buitengewoon snelle klimaatverandering veroorzaakt (wetenschappelijk wordt dit niet meer echt betwist), waarvan de gevolgen het scherpst gevoeld zullen worden door de mensen die het minst aan de oorzaak bijdragen en die zich het minst tegen de gevolgen kunnen weren.

Ik zou daarom kiezen voor een project waarmee mensen in de gemeente Heusden zich meer bewust worden van het feit, dat een heleboel van de beslissingen die wij dagelijks nemen consequenties op energetisch gebied hebben, maar dat we deze consequenties bijna nooit in de afwegingen betrekken. Je zou bijvoorbeeld op een plek waar veel mensen voorbij komen, kunnen laten zien hoeveel energie een bepaalde activiteit kost en hoe het ook anders kan.

4. Waar zou volgens jou de Natuur- en Milieuvereniging Heusden aandacht aan moeten geven?

Aandacht voor de natuur heeft de vereniging gelukkig altijd gehad. Er wordt in de gemeente echter ook gewoond, gewerkt, mensen willen mobiel zijn waardoor er een heleboel verkeer is, mensen willen recreëren etc. Het is niet zo dat de vereniging hier helemaal niet naar kijkt, maar ik vind dat er meer aandacht besteed zou moeten worden aan de vraag hoe je al deze onderdelen van ons leven op een meer duurzame manier zou kunnen inrichten en vervolgens ook hoe je ervoor zorgt dat de ideeën die de vereniging hierover ontwikkelt, doorklinken bij gemeente en andere plannenmakers.

5. Wie zou er zeker lid moeten zijn van onze vereniging?

Een groter deel van de bevolking van de gemeente Heusden dan nu het geval is.

RAAD VAN STATE

Hierna volgen enkele activiteiten omtrent de zaak Dekkers in Drunen.

Drunen 15 november 2002

Aan de voorzitter van de Raad van State
Afdeling bestuursrechtspraak
Postbus 20019
2500 EA 's-Gravenhage

Onderwerp: verzoek tot voorlopige voorziening m.b.t. tegen het verlenen van een oprichtingsvergunning volgens de Wet milieubeheer aan de heer A.J.P. Dekkers, voor het oprichten van een stoeterij met paarden en pony's gelegen aan de Bosscheweg 66 in Drunen.

Bij deze verzoekt de Natuur- en Milieuvereniging Drunen Heusden Vlijmen u een voorlopige voorziening te treffen m.b.t. het verlenen van een oprichtingsvergunning volgens de Wet milieubeheer aan de heer A.J.P. Dekkers, voor het oprichten van een stoeterij met paarden en pony's gelegen aan de Bosscheweg 66 in Drunen volgens publicatie in de Heusdense Courant van 24 oktober 2002. De genomen ontwerpbesikking is van 15 oktober 2002. Wij verzoeken u over te gaan tot schorsing van de vergunning, aangezien anders onomkeerbare gevolgen ontstaan.

De Natuur- en Milieuvereniging Drunen Heusden Vlijmen heeft bezwaar aangetekend tegen het verlenen van een oprichtingsvergunning volgens de Wet milieubeheer aan de heer A.J.P. Dekkers, voor het oprichten van een stoeterij met paarden en pony's gelegen aan de Bosscheweg 66 in Drunen volgens publicatie in de Heusdense Courant van 24 oktober 2002. De genomen ontwerpbesikking is van 15 oktober 2002.

Wij achten de te verwachten schade aan het milieu en de omgeving ten gevolge van met name stank en ammoniak (verzuring) en geluid te groot. Wij verzoeken daarom de vergunning te vernietigen.

Met betrekking tot stank zijn wij van mening dat de betrokken woningen gerekend moeten worden tot categorie I (bebouwde kom) dan wel categorie II (lintbebouwing dan wel meerdere verspreid liggende niet-agrarische woningen), overeenkomstig de richtlijnen. Bij een indeling in categorie I dan wel II dient een afstand van 100 m te worden aangehouden, waaraan in de onderhavige vergunning niet wordt voldaan.

Met betrekking tot geluid zijn wij van mening dat veel te ruime normen zijn vastgelegd. Met name bij de maatgevende gevels (zij- en achtergevels) bij de woningen is o.a. het referentieniveau veel lager dan de normering zoals die nu voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau is opgenomen in de vergunning. Ook het feit dat voor het laden en lossen inclusief aan- en afvoerbewegingen geen maximale geluidsniveaus zijn opgenomen is ontoelaatbaar.

Hoogachtend,
Namens de natuur- en milieuvereniging Drunen, Heusden en Vlijmen

G. Rouhof, voorzitter

C. de Moel- van Engelen, secretaris

Drunen 15 november 2002

Aan Raad van State
Afdeling bestuursrechtspraak
Postbus 20019
2500 EA 's-Gravenhage

Onderwerp: bezwaar tegen het verlenen van een oprichtingsvergunning volgens de Wet milieubeheer aan de heer A.J.P. Dekkers, voor het oprichten van een stoeterij met paarden en pony's gelegen aan de Bosscheweg 66 in Drunen.

Bij deze tekent de Natuur- en Milieuvereniging Drunen Heusden Vlijmen bezwaar aan tegen het verlenen van een oprichtingsvergunning volgens de Wet milieubeheer aan de heer A.J.P. Dekkers, voor het oprichten van een stoeterij met paarden en pony's gelegen aan de Bosscheweg 66 in Drunen volgens publicatie in de Heusdense Courant van 24 oktober 2002. De genomen ontwerpbesikking is van 15 oktober 2002.

Wij achten de te verwachten schade aan het milieu en de omgeving ten gevolge van met name stank en ammoniak (verzuring) en geluid te groot. Wij verzoeken daarom de vergunning te vernietigen.

Met betrekking tot stank zijn wij van mening dat de betrokken woningen gerekend moeten worden tot categorie I (bebouwde kom) dan wel categorie II (lintbebouwing dan wel meerdere verspreid liggende niet-agrarische woningen), overeenkomstig de richtlijnen.

Bij een indeling in categorie I dan wel II dient een afstand van 100 m te worden aangehouden, waaraan in de onderhavige vergunning niet wordt voldaan. Met betrekking tot geluid zijn wij van mening dat veel te ruime normen zijn vastgelegd. Met name bij de maatgevende gevels (zij- en achtergevels) bij de woningen is o.a. het referentieniveau veel lager dan de normering zoals die nu voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau is opgenomen in de vergunning.

Ook het feit dat voor het laden en lossen inclusief aan- en afvoerbewegingen geen maximale geluidsniveaus zijn opgenomen is ontoelaatbaar.

Hoogachtend,
Namens de natuur- en milieuvereniging Drunen, Heusden en Vlijmen

G. Rouhof, voorzitter

C. de Moel- van Engelen, secretaris

Drunen 15 november 2002

Aan Raad van State
Afdeling bestuursrechtspraak
Postbus 20019
2500 EA 's-Gravenhage

Onderwerp: Verzoek om het college van burgemeester en wethouders van Heusden te verplichten om over te gaan tot handhaving wegens het in werking zijn, zonder toereikende Wet Milieubeheervergunning van een stoeterij met paarden en pony's gelegen aan de Bosscheweg 30 in Drunen waarvan de eigenaar de heer A.J.P. Dekkers is.

Bij deze wil de Natuur- en Milieuvereniging Drunen Heusden Vlijmen u verzoeken het college van burgemeester en wethouders van Heusden te verplichten zich aan haar wettelijke taken te houden. Aan de Bosscheweg 30 in Drunen is een stoeterij met paarden en pony's gelegen, waarvan de eigenaar heer A.J.P. Dekkers is. Deze inrichting is reeds jaren illegaal in werking. Verder is het zo dat het niet mogelijk is hiervoor vergunning af te geven. Met name is de te verwachten schade aan het milieu en omgeving voor met name stank en ammoniak (verzuring) en geluid te groot.

Toch heeft de gemeente Heusden in 1999 vergunning willen afgeven. Daartoe is een ontwerpbeschikking op 3 augustus 1999 genomen. Wij achten reeds ook in 1999 de te verwachten schade aan het milieu en de omgeving ten gevolge van met name stank en ammoniak (verzuring) en geluid te groot. Wij hebben de gemeente Heusden daarom in 1999 schriftelijk verzocht geen vergunning te verlenen en bij de inrichting Bosscheweg 30 over te gaan tot handhaving wegens het in werking zijn, zonder toereikende Wet Milieubeheervergunning.

Ondanks ons schriftelijk verzoek om over te gaan tot handhaving wegens het in werking zijn, zonder toereikende Wet Milieubeheervergunning heeft de gemeente Heusden dit niet gedaan en blijft de gemeente de situatie gedogen. Er is zelfs nooit formeel een antwoord gekomen op ons verzoek tot handhaving wat volgens ons gezien kan worden als een fictieve weigering.

Nu wil de gemeente Heusden alsnog overgaan tot het afgeven van een vergunning en heeft daartoe wederom een ontwerpbeschikking genomen op 15 oktober 2002, zoals gepubliceerd in de Heusdense Courant van 24 oktober 2002.

Bij deze wil de Natuur- en Milieuvereniging Drunen Heusden Vlijmen u verzoeken het college van burgemeester en wethouders van Heusden te verplichten zich aan haar wettelijke taken te houden en over te gaan tot sluiting van de inrichting.

Hoogachtend,
Namens de Natuur- en Milieuvereniging Drunen Heusden Vlijmen

G. Rouhof (voorzitter)

C. de Moel (secretaresse)

Namens Bestuur en Redactie
fijne Kerstdagen en een gelukkig
2003

ADVERTEERDERS

DE WAAL OPTIEK

GROTESTRAAT 122 5151 BN DRUNEN TEL. 0416-374280
brillen · contactlenzen · oogmeting

Van Herpt
LEKKERS OP Z'N BEST

Beemsterkaas

Salades

Fijne Vleeswaren

Noten & Bonbons

Brood & Banket

Zuidvruchten

Paté's

Reform & Dieet

Van Herpt Specialiteiten/Reform
Grotestraat 134, 5151 BN Drunen
tel. 0416-372497

Het verschil
tussen een bloem en onkruid
is een oordeel

Wilma Beard

gedip. kruidengeneeskundige
Bach remedies

Consult volgens afspraak
Meidoornstr. 17, 5253 EA, Nieuwkuijk
Tel: 073-5115228

VAN DIJK
interieurs

Van Dijk Interieurs
Van de Hagenstraat 19
5154 PL Eindhoven
gemeente Eindhoven
Tel: (0416) 320355
Fax: (0416) 320356

Uw adres voor:

- Schuifdeuren
- Draaideuren
- Badmeubelen
- Keukens
- Winkelinrichtingen
- Kantoormeubelen

